

Prof. MUDr. Jan Starý DrSc.

Profesor Starý se narodil 18.5.1952 v Českých Budějovicích. Po absolvování gymnázia odešel do Prahy studovat Fakultu dětského lékařství Univerzity Karlovy a po ukončení studia v roce 1976 nastoupil jako sekundární lékař na II. dětskou kliniku ve FN Motol. Záhy po nástupu na kliniku se pod vedením prof. MUDr. Otty Hrodka (1922–2022) začal intenzivně věnovat dětské hematologii. V průběhu následujících let získal atestaci v oboru pediatrie (1980 a 1985), hematologie a transfuzního lékařství (1997) a dětské hematologie a onkologie (2006). V roce 2001 získal také doktorát v oboru pediatrie na 2. lékařské fakultě Univerzity Karlovy a následně byl jmenován v témže oboru docentem (1993) a poté profesorem (2003). Kromě dětské hematologie se dlouhodobě věnuje i dalšímu blízkému oboru – dětské onkologii, která je úzce spojena s osobností předního českého onkologa prof. Josefa Kouteckého (1930–2019). V roce 2004 došlo k propojení těchto oborů a vzniku Kliniky dětské hematologie a onkologie, již se stal prof. Starý přednostou.

V začátcích jeho kariéry byly výsledky léčby dětských akutních leukemií velmi neuspokojivé a dlouhodobě přežívalo méně než 20 % pacientů. Se zavedením moderní chemoterapie a detailním poznáním vlastností nádorových buněk došlo v průběhu následujících desetiletí k dramatickému zlepšení prognózy pacientů. Jan Starý se o tento pokrok významným způsobem zasloužil. Stál u zrodu Pracovní skupiny pro dětskou hematologii, jež sdružuje všechna centra v České republice, kde jsou pacienti s dětskou leukemií léčeni. Díky této významné spolupráci bylo možné sjednotit léčebné postupy. V roce 1989 stál Jan Starý u zrodu programu transplantací kostní dřeně u dětí, kdy provedl první transplantaci u dítěte s akutní leukemií v Československu, což znamenalo další významný posun v možnostech léčby

tohoto onemocnění. V následujících letech se mu podařilo postupně zařazovat české pacienty do mezinárodních klinických studií, kde mohli být léčeni podle nejmodernějších postupů. Jednu z takto rozsáhlých mezinárodních studií, která byla s více než 5 000 pacienty největší studií u dětských leukemií, dokonce vedl. Její výsledky pak publikoval v prestižním časopise *Journal of Clinical Oncology*. Mezi zásluhy Jana Starého patří také významný pokrok v diagnostice akutních leukemií a možnostech sledování minimální reziduální nemoci. Díky jeho podpoře vznikla při Klinice dětské hematologie a onkologie výzkumná a diagnostická laboratoř CLIP (Childhood Leukaemia Investigation Prague). Ta zajišťuje diagnostiku a sledování reziduální nemoci všech českých dětí s leukemiemi pomocí nejmodernějších molekulárně-genetických metod a v této problematice patří mezi vedoucí evropská centra. Výsledkem celoživotního úsilí prof. Starého, jeho kolegů, žáků a následovatelů je fakt, že se v roce 2021 daří vyléčit více než 90 % dětských pacientů s nejčastější formou akutní leukemie (akutní lymfoblastickou leukemií) a Česká republika se řadí mezi světové lídry v léčbě tohoto zákeřného onemocnění.

Během své kariéry Jan Starý přednášel na mnoha prestižních zahraničních konferencích v oboru hematologie a onkologie. Je členem a národním koordinátorem několika významných mezinárodních vědeckých společností a konsorcií (např. International Society of Pediatric Oncology, International Study Group for Childhood Leukemia and Lymphoma, či European Working group for Childhood Myelodysplastic Syndrome). Je autorem téměř 400 vědeckých prací a několika monografií. Za svoji činnost v oboru hematologie a onkologie byl oceněn několika prestižními cenami jako např. Stříbrná medaile předsedy Senátu (2016), Cena ministra školství (2006 a 2014), Cena ministra zdra-

voťnictví (2006) či výzkumnou podporou Donatio Universitatis Carolinae (2020). Prof. Starý je také čestným členem České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně a dlouhodobě pracuje ve výboru České hematologické společnosti.

Je velmi oblíbeným pedagogem a vyučuje nejen studenty na 2. lékařské fakultě, ale i při každé vizitě nebo semináři na klinice, kde vyniká dokonalou pamětí na detaily ve všech přečtených publikacích a znalostmi v celé šíři pediatrie. Přestože v roce 2021 předal vedení kliniky, na jeho pracovním nasazení se to nikterak neprojevovalo a nadále zůstává mimořádně aktivní.

Prof. Starý s manželkou Alexandrou, také lékařkou, odpočívá při cestování v zahraničí i při procházkách po české krajině. Rád tráví čas také na chalupě se synem a vnoučaty. Vyznačuje se encyklopedickými znalostmi všech míst, která navštívil, a to bez ohledu na to, zda to bylo vloni nebo před 20 lety. Za oblíbenou kapelou neváhá vyrazit kamkoli do světa.

Vážený pane profesore, dovolte, abychom vám poděkovali za všechno, co nás učíte, za vstřícný a laskavý přístup a těšíme se na další společná léta na klinice.

Za spolupracovníky a kolegy z Kliniky dětské hematologie a onkologie FN Motol doc. MUDr. Lucie Šrámková PhD.